

23. 9. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematika přisedících u okresních soudů aneb jak je to s jejich volbou?

Především v minulém roce jak mezi odbornou veřejností, tak i mezi laiky rezonovalo téma schválení zákona č. [319/2024](#) Sb., kterým se mění zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „ZZoSaS“), kterým došlo ke zrušení institutu přisedících u okresních soudů. Ti tak zůstali pouze u krajských soudů v rámci vybraných trestních věcí. Tento článek si nedává za cíl znovu otevírat téma zrušení institutu přisedících u okresních soudů, nýbrž se zaměřuje na otázku volby nových přisedících po 1. 1. 2025.

Právní úprava ZZoSaS přinesla poměrně jasný zlomový moment, kdy od 1. 1. 2025 zrušila laický prvek u okresních soudů. Z tohoto vyplývá, že veškerá nová řízení, ve kterých by dříve okresní soud rozhodoval v senátu, jsou nyní rozhodována samosoudci. Komplikovanější situace však nastala ve vztahu k řízením, která byla zahájena před účinností ZZoSaS. V základu lze tvrdit, že došlo k novelizaci procesního rázu, v rámci kterého platí základní premisa, že by mělo být postupováno do budoucna podle nových ustanovení, nestanoví-li ve výjimečných případech přechodné ustanovení jinak.

Právě s ohledem na potenciální dopady okamžitého zrušení přisedících na právo na spravedlivý proces, zejména v trestních věcech, se zákonodárce rozhodl ZZoSaS doplnit přechodnými ustanoveními, skrze které stanovil, že v rámci řízení zahájených před 1. 1. 2025 se použije dosavadní zákonný režim, a tudíž všechna dotčená soudní řízení se dokončí s přisedícími.

Relevantními ustanoveními k otázce volby a funkce přisedících jsou především čl. II bod 1 a 3 ZZoSaS, která zní:

„1. Výkon funkce předsedy senátu okresního soudu a přisedícího okresního soudu v řízeních zahájených podle zákonů o řízení před soudy přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se do pravomocného skončení těchto řízení řídí dosavadními právními předpisy.“

„3. Funkce přisedícího okresního soudu ve věcech, u nichž podle zákonů o řízení před soudy, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se na rozhodování nepodílejí přisedící, zaniká dnem pravomocného skončení všech řízení, na jejichž rozhodování se v souladu s dosavadními právními předpisy a s rozvrhem práce příslušného soudu ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona přisedící u příslušného okresního soudu podílí.“

Při výkladu těchto přechodných ustanovení je vhodné rovněž uvést znění důvodové zprávy, která uvádí, že „přechodné ustanovení, které ponechává možnost využití zákona o soudech a soudcích ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona pro řešení organizačních a jiných otázek spojených s výkonem funkce předsedy senátu okresního soudu a přisedícího okresního soudu až do doby pravomocného skončení všech probíhajících řízení, na kterých se tyto osoby v souladu s přechodnými ustanoveními následujících částí tohoto zákona podílejí (bod 1). ... Funkce přisedících u příslušného okresního soudu zanikne k okamžiku pravomocného skončení posledního řízení, kde figuruje přisedící. Zánik funkce všech přisedících vázaný na poslední řízení u příslušného okresního

soudu je zvolen s úmyslem, aby zde byla možnost doplnění senátů z řad přisedících, kteří v okamžiku nabytí účinnosti zákona nefigurují v konkrétním řízení. V praxi se může stát, že konkrétnímu přisedícímu, který je členem senátu v konkrétním řízení zanikne funkce ze zákonného důvodu (např. smrt), a tak bude nutné senát doplnit jiným přisedícím. Z tohoto důvodu je vhodné zánik funkce i těch přisedících, kteří v okamžiku nabytí účinnosti zákona nevystupují v probíhajícím řízení, vázat až na skončení posledního řízení u příslušného krajského soudu“.[1]

S ohledem na znění čl. II bodu 1 ZZoSas a důvodovou zprávu k tomuto ustanovení lze tedy základním gramatickým výkladem dojít k závěru, že „výkon funkce přisedícího v řízeních před soudy“ ani náznakem nezahrnuje pravomoc zastupitelstva obcí a městských částí v Praze volit přisedící okresních soudů dle ustanovení § 64 odst. 1 zákona 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění do 31. prosince 2024. Zároveň je zjevné, že s ohledem na znění čl. II bodu 3 ZZoSas se neuplatní dřívější časové omezení funkčního období přisedícího na 4 roky, a tudíž není nezbytné provádět „převolby“.[2]

V zásadě tedy platí, že v důsledku ZZoSas bylo nepřijatelné, aby zastupitelstva obcí a městských částí v Praze volila přisedící okresních soudů, jelikož k tomu postrádala zmocnění. I když se výše uvedený závěr zdá jako poměrně jednoznačný a nesporný, v praxi se tomu tak nestalo. V rámci veřejně dostupných zdrojů lze dohledat, že územní samosprávné celky napříč celou republikou volily i po 1. 1. 2025 přisedící k okresním soudům, přičemž dle dostupných informací tak bylo mnohdy činěno na základě předchozí výzvy příslušného okresního soudu.[3]

Ve výše zmíněných případech zjevně došlo k nepochopení významu přechodných ustanovení. Namísto aby ustanovení čl. II bodu 3 ZZoSas bylo chápáno jakožto *ex lege* prodloužení funkčních období přisedících na předem neurčitou dobu (do pravomocného skončení posledního řízení), tak jej některé soudy a územní samosprávné celky vykládaly jako pokyn, aby došlo k nové volbě ve smyslu ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění do 31. prosince 2024.

Nesprávnost výše uvedeného postupu některých územních samosprávných celků a okresních soudů ostatně potvrzuje i stanovisko Ministerstva spravedlnosti,[4] které se taktéž zcela jednoznačně přiklání k závěru, že obce a městské části v Praze neměly v důsledku ZZoSas pravomoc volit přisedící.

Změnu výše uvedené nemožnosti volit přisedící okresních soudů přinesl až čl. II bod 3 zákona č. 269/2025 Sb., kterým se mění zákon 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jenž s účinností od 6. 8. 2025 znovu umožnil územním samosprávným celkům (a městským částem v Praze) volit přisedící okresních soudů. Toto zmocnění umožňuje volbu nových přisedících pouze v reakci na výzvu předsedy okresního soudu a taktéž je počet volených přisedících limitován počtem, který určí příslušný předseda okresního soudu.

S ohledem na shora uvedené jsou tedy veškeré volby přisedících v období mezi 1. 1. 2025 a 5. 8. 2025 nicotné. Ve většině případů tyto nicotné volby nepůsobí problémy, neboť na základě čl. II bodu 3 ZZoSas došlo k automatickému prodloužení mandátu přisedících, kteří byli ve funkci k 1. lednu 2025, a tak jsou nová rozhodnutí zastupitelstev o převolbě přisedících pouze nadbytečná.

Nicméně problém by nastal v situaci, pokud se zastupitelstvo rozhodlo ve výše uvedeném časovém intervalu zvolit osobu, která k 1. 1. 2025 nebyla ve funkci přisedícího. V takovém případě by totiž jakékoliv rozhodnutí soudu, na kterém by se takováto osoba podílela, bylo stíženo vadou nezákonnosti. Obzvláště v rámci trestních případů lze toto považovat za věc, která může ohrozit

důvěru v českou justici.

Závěrem tak lze doporučit předsedům jednotlivých okresních soudů, aby provedli kontrolu, zda u jejich soudu nepůsobí přisedící na základě nezákonné, respektive spíše nicotné volby, proběhlé v období mezi 1. 1. 2025 a 5. 8. 2025 a případně přijmout nápravná opatření. Advokátům pak lze doporučit, aby si zjistili, jací přisedící se podílejí na rozhodování případů jejich klientů.

JUDr. Bc. Jaroslav Verner,

advokátní koncipient a zastupitel městské části Praha 14

[PORTOS, advokátní kancelář s.r.o.](#)

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4

Tel.: +420 224 827 884

e-mail: info@portos.cz

---

[1] VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Důvodová zpráva k návrhu zákona č. [319/2024](#) Sb., kterým se mění zákon č. [6/2002](#) Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dz. Zvláštní část.

[2] K problematice konce funkčního období dle přechodných ustanovení viz VERNER J., KYRAL R., Konec přisedících u okresních soudů – praktické aspekty přechodných ustanovení. Bulletin advokacie. 2025. č. 6. s 46-48. ISSN 1210-6348.

[3] Jako příklad lze uvést městskou část Praha 14, městskou část Praha 8, městskou část Praha 12, město Jirkov, město Karviná, město Litoměřice, město Louny, město Teplice, město Žatec či statutární město Ostrava.

[4] Sdělení Ministerstva spravedlnosti č. j. MSP-72/2025-LO-DOT/3 ze dne 26. února 2025.

Další články:

- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)